

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyden: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Nyáron: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: **Egyesszám ára 4 fillér.**
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412.

Merítsünk erőt történelmi alkotmányunkból!

Írta: **dr. E. Nagy Olivér.**

A kulturnemzetek sorában kettő van, amely büszkén tekinthet vissza évszázadok viharos küzdelmei közepette kivívott alkotmányára: az egyik az angol, a másik a magyar. És míg az angol alkotmánynak a becsét az egész művelt világ ismeri, addig a mi ősi alkotmányunk ugyszólván csak a mi magunk kincse; ápoljuk, őrizzük, de ott a nagyvilágban nem igen akarnak róla tudomást szerezni. Pedig hát igazán nincs okunk szégyenkezni. A magyar alkotmány történelmi ereje nem pusztán agyrem. Valóság az, melynek a tudatát ugyszólván a kis gyermek az anyatejjel szívja magába; az iskola nagyra növeli benne s a férfikor tettekre buzdítja. És ez az, amit Bécsben semmiképen sem tudnak, vagy nem akarnak megérteni.

Ausztriának csak 1867. óta van alkotmányos államszervezete. Addig a császári hatalom korlátlanul parancsolt a Lajthán túl s ha a mi 67-es kiegyezésünknek a megalkotói feltételként ki nem kötik, hogy Magyarország csak az alkotmányos Ausztriával élhet dualizmusban, akkor talán még ma sem ismerik az osztrákok a parlamentarizmust. De gondoskodtak róla illő helyen, hogy szomszédjaink a nagy alkotmányosságától valahogyan meg ne kótyagosodjanak. Erre szolgál az ő hirhedt 14. §-uk, amely a segítségével, ha valamely császári óhajnak a parlamentben többséget szerezni nem tudnak, vagyis ha a kormányjavaslatok kellő időre alkotmányos elintézését nem nyernek, akkor az összminisztériumnak joga van azt kormányrendelet útján életbeléptetni. Igaz ugyan, hogyha valami alkotmányos sértést követnek el, ezért a parlament által utólagosan felelőségre vonhatók, de hisz már arra van gondja a kormánynak, hogy ilyenkor ellenzéki többség — esetleg új választások megajtásával is — ne alakulhasson.

Ez fáj az osztrák uraknak, hogy nincs Magyarországon is 14. §! Milyen vigan füttyölnének ők, ha a meg nem szavazott ujoncokat vagy adókat egyszerűen szükségrendelettel állíthatnák

ki vagy hajthatnák be! De sajnos — már mint az ő szempontjukból sajnos — a magyar alkotmányt nem a császári kegy adományozta. — Nálunk minden jognak forrása a nemzet és senkinek az alkotmányos közhatalmi tényezők közül több hatalma nem lehet, mint amennyit a nemzet reáruházott. Nem megy ez semmiképen a fejükbe azoknak, akik csak ugynevezett charta, vagyis papirosalkotmányt ismernek, melyet nem a nemzet vívott ki, hanem a fejedelmi kegyelem adományozott.

Nemzet! Hát ismerik ők egyáltalában ezt a fogalmat? Nem. Néhány évvel ezelőtt egy okos bécsi fiúskával beszélgettem, akit az anyja nagyon szeretett. Jó tanuló volt, akkor végezte a gymnasiumnak valamelyik alsó osztályát szóval azt a kort élte, melyben a mi fiainknak már tüzből ég a szemük, ha a hazát hallják emlegetni és ököbe szorul a kis kezük, mikor a nemzet szomorú tragédiáit tanulják. Érdekelte a dolog, szerettem volna tudni, miként tanítják az én kis németemet ott abban a szép császárvárosban. Megkérdeztem tőle, hogy mi az ő nemzete? Eleinte értelmetlenül nézett reám, mikor azt tudakoltam, hogy milye a „Nation“-ja. Mikor aztán körülírtam ezt a fogalmat, azt felelte rá:

— Ich bin ein Wiener. (Bécsi ember vagyok!)

Magaráztam neki, hogy hiszen az csak egy város, amely egy nemzetnek a főhelye; lehetetlenség, hogy ez kimerítse az ő nemzeti hovatartozásának a körét. De ő csak hü maradt az elveihez és szorgalmasan, de a meggyőződés hangján ismételte:

— Ich bin ein Wiener! (Bécsi ember vagyok!)

Hát igen, ezek vagytok jó szomszédok. Wienerek, Linzerek, Salzburgerék, no meg aztán csehek, lengyelek és szlovénok. Mert az odaát levő szláv nemzetiségekben él a faji összetartozás tudata, de ha egyszer abban a német anyanyelvű osztrák sógorban is feléled az a tudat, hogy ő nemcsak Wiener, hanem német is, abban a pillanatban meg is szűnt osztrák lenni és vigan éneklő a nagynémet politika hirdetőivel a Wacht am Rheint, meg a Heil dir im Siegeskranzot. Mert hát hiszen osztrák nemzet. Azt a sokfelé húzó e-

met két erő tartja össze: a dinasztia meg a hadsereg. És ha a német nemzeti erő felébred benne, akkor már nem is ábrándozik másért, mint a nagy, az egységes német birodalomért, amelynek a magvát a mai Námeterszágon látja.

Édes jó sógorok, nem csodálkozunk hát azon mi, hogy ti meg nem értitek a mi történelmi alkotmányunkat, amelyért hejh, de sok vitéz dalia vére festette már ennek a szegény országnak a földjét. Nem csodáljuk, hogy ti elrettentek annak a hallatára, hogy mi, barbárok, nem parirozunk. Hát honnan is tudnátok ti, hogy mi az a passzív rezisztencia, mi az a vis inertiae? Hiszen ti csak ott sütkéreztetek a császári kegy aranyugaraiban, amely hatalmassá tette városaitokat, felemelte vagyonosságtokat, fejlesztette iparotokat.

Hát honnan tudnátok ti, hogy a mi törvénykönyvünk az az ősi forrás, amelyből mi erőt merítünk. Hogy az évszázadok folyamán abba raktuk bele a mi tapasztalatainkat, sok keserűségűlté bölcsességünket. Hogy ott rögzítettük meg a hatalom tulkapásaival szemben a mi ősi jogunkat. Hát tudjátok-e azt, hogy nálunk már ezelőtt 401 esztendővel, az 1504-ik évi I. törvénycikkben kimondta a nemzet, hogy ha az adók nincsenek törvényileg megszavazva és mégis bátorok valamilyik vármegye azt önkényt megajánlani és megfizetni, akkor az ilyen vármegye nemesseinek a közönségét egyetemben legott a hitszegés büntetésében és becsületének s emberségének elvesztésében marasztalják el, a többi nemesség sorából egyidejűleg kirekesztvén.

Látod jó osztrák sógor, ilyen a magyar alkotmány. Már 401 évvel ezelőtt hirdette azt hogy sulyos honárulást követ el az, aki exlexben, önszántából, egyáltalában adót mer fizetni. Egy kis kiragadott részlet ez, de azt hiszem, jellemző a mi corpus jurisunkra!

Milyen szelidek lettünk mi azóta! Fizetünk adót is, sokszor önkényt, sokszor kényszerűségből. És csak egyet kívánunk, csak egyért küzdünk lankadatlanul: hogy mi legyünk az urak ebben az országban, te jó, te „gemüthlich“ sógor!

MERKLER SOMA

A nálam vásárolt ernyőkért 2 évi jótállás az elszakadásért.

kizárólagos nap- és esőernyő gyára és raktára Debrecen, Piac-u. 50. sz., a Miklós-utcával szemben.

a párttal szemben, amely kiszolgált altiszteket vitt be a képviselőház tanácskozástermébe és minden brutalitásra kész volt, eddig nagy alnézést tanúsított és arra szoritkozott, hogy méltó módon megtorlást gyakoroljon. Ezért az érdem a koalíció vezéréé. Azonban a kedélyek forrongásban vannak, nemesak a parlamentben, hanem a vidéken is és ha a megkezdett kísérletek a Körber receptje szerinti való kormányzásra folytatódni fognak, hatalmas meglepetések várhatók.

Okos ember azonban nem hiheti, hogy az uralkodó még sokáig fogja a Tisza-kormányt hivatalában megtűrni. Ez a kabinet, mindentől eltekintve, arra sem alkalmas, hogy azokat a politikai kérdéseket, amelyek nemesak Magyarországot, hanem Ausztriát és a külföldet is érintik, megoldja. Míg Tisza hivatalában van, nem lehet az Ausztriával való gazdasági viszonyt és a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződések ügyét rendezni. Még a delegáció összeülése és ami a kritikus határidő közeledése miatt még fontosabb: a kvóta megállapítása sem lehetséges, mert a felelős kormány és a nélkülözhetlen parlamentáris kormány liányoznak.

Gróf Tisza István fanatizmusa által Magyarországnak, a monarchiának és a dinasztiának súlyos, többé jóvá nem tehető nagy kárt okozott. Hogy minden össze ne omoljon, ennek a kormánynak lehető leg hamarabb el kell hagynia a helyét és egy, a többségben gyökerező koalíciós kormánynak kell az ügyeket átvenni. A koalíciós kormány programja befoglaltatik a feliratban.

Ez a program mérsékelt, lojális, őszinte és becsületes és biztosítja ennek az országgyűlésnek a tartamára úgy a parlament munkaképességét, mint a rendezett politikai és parlamentáris viszonyokat. Végzetes lenne, ha ez az uralkodó hozzájárulását nem nyerné meg. Minden komoly politikai feladata a fél-abszolútisztikus kísérletektől óvni, mert minél tovább marad kormányon az imparla-

mentáris Tisza-kabinet, annál nehezebb lesz a magyar válság megoldása és mennél tovább húzódik a megoldás, tisztán naptári okokból annál nehezebb lesz a kereskedelem politikai kérdéseknek a monarchia mindkét részének megfelelő módon való megoldása. Mennél kedvezőtlenebb módon intéztetnek el Magyarországra nézve a gazdasági kérdések annál több engedményt kell, hogy az ország hangulata lecsillapittassék, katonai téren követelni.

Tarka históriák.

Van nálunk egy jólelkű bohém fiú, aki törzsvendége Hauer Bercinek. Nem volt lakása s az éjszakáit egy fekete mellett az Angol királynő kávéházában virrasztotta végig. A főpincér előtt azonban úgy tűntette fel a dolgot, mintha álmatlanság gyötörné.

— Borzasztó, nem bírok aludni! . . .

Vince jóakarattal mosolygott. Az ő élelátását nem lehet megcsalni. Mikor az ifju másnap ismét panaszkodott s megkérdezte, nem ismer-e valami álmatlanság elleni szert, a főpincér így felelt:

— De igen! Vegyen magának lakást!

Ribizli ur szörnyű papucskormány alatt nyög s ezt jól tudja róla az ismerősei. Titkon azonban meteorológiával is foglalkozik. Egy reggel találkozik a Dégenfeld téren egy barátjával és dicsekszik.

— Nem képzeled milyen vihar volt készülöben éjszaka . . .

— Igazán? Talán rosszkedvű volt a nagysága, kedves nőd?

Hetivásár sokasága sürgött-forgott. Különösen a malacok irányában nyilvánult nagy érdeklődés a közeledő húsvétra való tekintettel. Négyével-ötével visitgattak a kis négylábuak a szekerek előtt, de bizony szörnyen drágálták őket.

— Kicsi ez lelkem, eszem a zuzáját. A nagyobbjából adjon nekem, — zsörtölődik egy felsővárosi pirosarcu gazdasszony.

— Nincs pedig ebben személyválogatás — felel meg a sértődött tanyai asszony.

— Tudod-e, honnan jön az országot?
— Arról, vezetett az asszony nyugat felé mutatva.

— Tudod-e, hova megy?

— Nem. Ki tudná?

— Hát az országotja vagyok én. Jövök és megyek. Magam sem tudom, honnan és hová.

— Csak így magadban?

— Mellettem a két sánc, az jön mindig.

— Hát nincs se szeretőd, se feleséged . . .

— Nincs.

— Kár, mert derék legénynek látszol.

Fent valahol a szerszámraktáraknál hármas puskalövés dörrent. Nagy István felmozdult; vette is a csákányát. A többiek is felszedelőzködtek és beálltak dologba. Egy óra volt, a déli pihenés lejárt.

Az asszony összeszedte az ebéd maradványát, a kenyeret betette a takaróruhába és az ebéd vékájával a fején leindult a réten. Egy fordulónál azonban visszanezett. Nagy István is, a legény is éppen akkor fordultak vissza. A tekintetük találkozott. De összevillant a két ember tekintete is, hogy a domb megett eltűnt a Julis alakja.

— Én nagyjón ébren alszom ám! szolt később Nagy István.

— Mint a nyul, meg a pásztor.

Ügyeljen mindenki a szeméire, hogy ne hováfnéz. Errefelé a sok ág még kivághatja.

— Hm! Mind a kettőt, vagy csak az egyiket? kérdezte a legény.

Ez olyan találós kérdés volt, hogy Bodnár Nagy István nem felelt rá semmit, de mind a kettőnek belé pirosult az orcája.

Ozsonnaig nem történt semmi.

Akkor külön ültek le pihenni. Az idegen legény a munka helyén az oldal alatt heveredett le, Nagy István elment más felé . . .

Fent a bükkfák között egyszer csak megindult egy mázsányi nagy kő s nagy recsegéssel gurulni kezdett az alj felé. Akkorákat ugrott, mint egy bakkecske s mind nagyobbakat ugorva és mind nagyobbakat dobbanva rugta szét a törmeléket meg az elébe kerülő száraz ágakat. A legénynek csak annyi ideje volt, hogy az árokpárt alá lapuljon. A roppant bálvány ott bugott le fölötte és az országot középeről egy nagy ivvel a patakba vágódott.

Nagy István később került egy kissé a munkához, mint a többiek. Mondták neki, hogy mi történt s mutatták a követ a patakban.

— Hát nagy gyümölcs, válaszolta egykedvűen. Itt csinos gyümölcsök teremnek a fán . . .

Mikor vége volt hat órakor a dolognak, melléje húzódott a legény, mert neki is volt mondani valója.

Az ügyvéd találkozik egy asszonnyal, akit a bíróság nemrég választott el férjétől ágytól és szőnyegtől.

— No hát, hogy van most?

— Hát most az az akasztófára való gazember a konyhában zabál s éjjel a kanapén döglök.

A százados Csokonai ünnep.

A Csokonai-kör százados Csokonai ünnepének rendezésére kiküldött bizottságtagnap délután 4 órakor Géressy Kálmán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen megjelentek: Szávay Gyula, Komlóssy Arthur, Oláh Károly, Boldizsár Kálmán, Tüdös János, dr. Vecsey Imre, Kardos Albert, Zoltay Lajos és Dicsőfi József.

Az értekezlet első tárgyát az elnökség azon jelentése képezte, hogy a Csokonai életrajzára kitűzött pályázat annakfolytán, hogy a beküldött 1 drb. pályaműnek a díj kiadható nem volt, meddő maradt. Az életrajzra új pályázat lesz kiírva.

Jelentette továbbá az elnökség, hogy Dr. Kardos Albert Csokonai verseiből olesó kiadásban szemelvényeket állított össze, amely a költő legkiválóbb munkáit foglalja magában. Velős, és Csokonai életét és költészetét kitűnően jellemző bevezetéssel a kötetet szintén Kardos Albert látta el. A százados ünnepre ebből a kötetből 150 diszpéldányt készítenek, s a megjelent vendégek között emlékül fogják szétosztani. Ezenkívül Jankó János Csokonai arcképével ellátott művészi metszetű képe s levelező lapokat készít a Csokonai-kör megbízásából.

Az ünnep napját most már véglegesen május hó 21-ikére állapította meg a bizottság. Ez a nap vasárnapra esik. A vendégek fogadtatása 20-án, szombaton lesz.

Az ezután részleteiben is megállapított műsor csak kevésben tér el a januára tervezett ünnepély műsorától. Természetesen a színházi előadás — színészeink ekkor már

— Egy kő a délután megindult a hegyről, hé!

— A kő nem bazsarózsa. Nincsen neki gyökere. Annyi gyökere sincs, mint egy gombóznak.

— Hát csak azért mondom, mert érték én a szóból is.

— Nincsen nekem veled semmi szón.

— Hát?

— De eligazítani valóm aligha nem lesz.

— Állok elébe.

— No hát az Isten áldjon meg minden embert!

Azzal elváltak; a legény felfelé ment, Nagy István lefelé.

Másnap az asszony átszolt a sáncra a legényhez. Az embere fennebb dolgozott akkor, két domb is volt közöttük.

— Megvert ám kendért. Nézze! De a legény nem válaszolt a szóra.

— Nézze kend már a karomat! Felgyűrte az ingét a könyökéig. A formás szép karjain bizonyos kék foltok estek. De a legény nem nézte.

— Az urad. Jussa van hozzá.

— Nem is uram az nekem, — szolt Julis. A hangjában, ahogy ezt mondta, volt valami forróság. A legény most felnézett rá, aztán sebesen oda ment hozzá és megszorította a csuklóját keményen és haraggal.

— Hallod-e? Hadd, hogy én járjak utánad?

A politikai válság.

A vakáció első napjaiban a legteljesebb esend uralkodott a politikai vizeken. Szellő se lebbent, levél se zörrent. A honatyák nagyjából hazautaztak. Budapesten, mint a rossz nyelvek mondják, csak azok maradtak, akik nem igen mernek választóik előtt mutatkozni. Ős mamelukok és radikális 48-ok vannak közöttük, csaknem egyenlő számmal, amazok attól tartanak, hogy nemzetietlen voltak, ezek pedig, hogy nagy mondásokat fogják a szemükre vetni.

*

A válság dolgában nem fog történni a husvét alatt semmi. Ez a valószínűbb. A király elhatározta, hogy újabb lépést a kibontakozásra egyelőre nem tesz. A kezdeményezést a koalíciótól várja. A koalíció csak a felirattal teheti ezt meg. Mivel pedig ennek tárgyalása husvét után fog megkezdődni és ki tudja meddig fog tartani, a válság még hetekig húzódhatik.

*

A politikai jószágok kitűnő alkalomra akadtak most művészetük bemutatására. Az általános esendben jóslásokba bocsátkoznak a szabadelvűpárt jövődő magatartása felől. A felirati javaslat — úgy mondják — nem elégti ki a függetlenségi párt fiatal tagjait. Ezek tehát nem lesznek hajlandók azt elfogadni. Viszont ha a koalíció nem kíván többet, mint amennyi a feliratban van, akkor azt a szabadelvűek többsége is elfogadhatja. Megtörténhetik tehát az, hogy felbomlik a jelenlegi szabadelvű és a jelenlegi függetlenségi párt és alakul egy új szabadelvű többség a felirati javaslat alapján fog állani és Szell, valamint Andrássy Gyula terveinek a megvalósítására fog törekedni.

*

A vezérbizottság a szünet alatt is együtt marad Budapesten, nehogy akár melyik oldalról valami meglepetés érje.

Titokzatos kibontakozási terv.

A Neues Wiener Tagblatt legutóbbi száma egy igen titokzatos kibontakozási tervről emlékezik meg. E szerint közvetlenül a husvétünnep után valaki (nem tudni, hogy kicsoda) egy új kibontakozási tervvel fog ő felsége elé járulni. Az új terv tartalmát ma még épp úgy a titokzatosság leple fedi ugyan, mint szerzőjét, de itthon Budapesten is tudnak ellenzéki körökben egy ily terv készüléséről s állítólag éppen ennek a titokzatos akciónak a sikere érdekében kellett a képviselőház ülésit is május 3-ikáig elnapolni.

A magyar tisztek hazarendelése.

A bécsi Zeit-ban egy feltűnést keltő soproni táviratot olvasunk. E távirat szerint a soproni katonai térparancsnoksághoz a hadügyminiszteriumból rendelet érkezett, mely az osztrák állampolgári kötelekben levő tiszteknek osztrák ezredekhez való áthelyezéséről intézkedik. Ez a rendelet arra hivatkozik, hogy a jövőben a magyar ezredekbe csakis magyar tiszteket s az osztrák ezredekbe csakis osztrák tiszteket fognak kinevezni s hogy a magyar csapatokban szolgáló osztrák és az osztrák csapatoknál levő magyar tiszteket mind kölesönösen áthelyezik.

Tiszáké fölirati vitát akarnak.

Tudvalevőleg eddig Tiszáké mindenféle ürügy alatt el akarták odázni a fölirati vitát. Most azonban hirtelen taktikát változtattak és arra szeretnék rávenni a királyt, hogy néhány hétig ne kezdeményezze még az egyezkedési tárgyalások újra való fölvetését, hanem várja be a fölirati vitát. Ezt az eszmét már egy bécsi lap utján lanszirozták is. Azzal biztatják ugyanis az udvart, hogy a fölirati vita hevében az ellenzék temperamentumosabb tadjai esetleg elragadtatják magukat s így talán sikerül a koalícióban viszályt támasztani, ami azonban csak jámbor óhajítás marad, s ha az udvar felül nekik, nem ér

el vele mást, csak fölösleges idővesztést.

Batthyány Tivadar gróf a kibontakozásról.

A politikai élet egyik elismert kitűnősége, gróf Batthyány Tivadar, aki a válság bekövetkezése óta szóval és tollal folyton annak megoldása érdekében fáradozik, a bécsi „Zeit“ vasárnapi számába a „Magyar válság veszedelme“ címen ismét cikket ír. Cikkében erősen támadja a Tisza-kormányt, amely dacára ideiglenes voltának, ma is folytatja még korrupciós izü politikáját és magatartásával ugyszólván lehetlenné teszi a kibontakozást, amely pedig a szövetséget ellenzék által benyújtott felirati javaslatnak a király által történő akceptálása esetén azonnal bekövetkezhetnék.

A politikai körökben is érdeklődést keltett e cikkből közöljük a következőket:

Gróf Batthyány mindenekelőtt azt fejti ki, hogy a magyar képviselőházban szombaton lefolyt szavazás azt bizonyítja, hogy Tisza minden kétségbeesett kísérlete dacára sem tudja pártját galvanizálni és a koalizált pártokat meggyöngíteni. A Ház határozatában kifejezett ítélet után ennek a kormánynak egy pillanatig sem szabadna tovább a helyén maradnia. És mégis megmaradt a Tisza-kormány, a mely törvénytelenül elrendelt választásokon Magyarország eddig példátlan vereséget szenvedett. Marad és kormányoz vigan tovább. Adományoz méltóságokat és kitüntetések, osztogat kegyeket és nyugdíjakat és — mint általában beszél — messzekiható szerződéseket is köt, a melyek magas szubvenciókat és jelentős állami támogatást biztosítanak.

A politikai korrupciónak ez a taktikája, amelyet Ausztriában éppoly jól ismernek, mint Magyarországon, zavartalanul tovább folyik, noha a nemzet a választásoknál Tisza rendszere és pártja fölött pálcát tört.

A szövetséget ellenzék e kormány és

Flirt az erdőben.

Irta: Kovács Dezső.

Bodnár Nagy Istvánról meg volt írva, hogy kés rontson be a bordái közé.

Az irás így telt be:

Ezernégyszáz munkás turta a Magura oldalát Radna és Dornavátra között. Mint egy óriás sárga kigyó húzódott föl az új országot a rengeteg hegyoldalon. Sok ezer száraz csillogott a hév nyári napok sugarai-ban a sáncok mentén, az árkok betömésénél, a hidveréseknél, a sziklabontásnál. Az óriás kigyó fejét napról-napra mélyebben furta be a bükkerdőségek közé.

Jó kemény esakánnyal, izmos két karjával segített neki ebben Bodnár Nagy István is az ezernégyszáz között. Rettegről jött fel a havasba és minden nap elgondolta, hogy jól tette.

Oda lent a zsidó kőbányájában 60 krajcár volt a napszám, itt 1 frt. 20 krajcár; és a dolog sem volt nehezebb. Éppen olyan volt, mint ott, sőt néha könnyebb is; mert sokszor csak földet kellett mozgatni, nem sziklát. De a forint husz krajcár akkor is kijárt.

Estéknél, ha ledobta a csakányt, elment vacsorálni a kalibájába. Ott lobogó tüzzel várta egy sugár dereku lány, a Juli; hus sült a vaslábosban. Az illata mossze terjengett a bokrok alján és Nagy István

érezte, hogy nem egy legény irigységgel néz feléje.

Bár sohase épülne meg a dornavátrai országot! Naszodi gazdag oláh urak hadd járnának még lóháton, ökörsekérrel a vátrai savanyuvizekhez!

Estenként bokor aljában a magas füben heverészve sokszor gondolta Nagy István, hogy az Isten világa igen szép.

Juli mellette ült a füben.

Egy napon ismeretlen ember vetődött a Nagy Istvánék pászujába. Új napszám volt-e, az aljból rendelték-e fel ide? Nem tudta senki. Alföldi magyar fiu lehetett. Szénfekete szakállá volt; a két füle táján indult s az álla alá kanyarodott, mint a hogy Kossuth viselte. Nem volt valami fiatal legény, harminc esztendő elmúlhatott.

Délben Nagy István mellé ült le s így beszédbe ereszkedtek.

Ő szalonnát ebédelt. Nagy Istvánnak levest hozott Julis a kalibától.

Az új ember kezdte a beszédet, bár munka közben szóval volt csak úgy falta vontatta a sziklát, mint most a szalonnát meg a kenyert.

— Sokan vagytok errefelé.

— Sok százan, bizony, válaszolt Nagy István s a tekintete le és fel bejárta az árokpartokon heverő munkások csoportjait. Nagyobb részt már elvégezték az ebédet s úgy

feküdtek ott, mint valami csatatéren a halottak.

— Látom, sokan az asszonyaitokat is felhoztátok.

A legény Julira nézett, a ki egy kővön ült s az állát tenyerébe támasztva az Ünökő fellegeit bámulta.

— Így könnyebben megy az élet, válaszolt Nagy István. Van, ki főzön és mosson az emberre. — Neked nincs asszonyod?

— Nincs. Miért volna?

Julis félszemmel a legényre nézett, hogy mit nem beszél. De az nem ügyelt rá. Nagyot kanyarított a szalonnából, aztán egyebet gondolt; betett mindent a tarisznyába, hanyatt dült és a karjait a feje alá tévén, nézni kezdte az eget.

Nagy István is elvégezte az ebédet s ledült; Julis melléje húzódott, mint máskor. De nem aludtak.

Később kérdezett valamit az emberétől; az vállat vont:

— Én nem tudhatom. Honnan tudjam? Aztán csakhamar mély álomba merült, a tüdője hatalmas szivásokkal szivattyuzta a levegőt; az arca körül legyek dongtak, a melyeket az asszony néha elhessegetett onnan.

— Honnan jössz, kezdte egyszer a legénytől a félkőnyökére támaszkodva és feléje fordulva. A bluzza szétnyílt egy kissé; kilátszott a rózsaszínű bőre, Világított és égetett.

a párttal szemben, amely kiszolgált altiszteket vitt be a képviselőház tanácskozótermébe és minden brutalitásra kész volt, eddig nagy alnézést tanusított és arra szoritkozott, hogy méltó módon megtorlást gyakoroljon. Ezért az érdem a koalíció vezéréi. Azonban a kedélyek forrongásban vannak, nemcsak a parlamentben, hanem a vidéken is és ha a megkezdett kísérletek a Körber receptje szerinti való kormányzásra folytatódni fognak, hatalmas meglepetések várhatók.

Okos ember azonban nem hiheti, hogy az uralkodó még sokáig fogja a Tisza-kormányt hivatalában megtűrni. Ez a kabinet, mindentől eltekintve, arra sem alkalmas, hogy azokat a politikai kérdéseket, amelyek nemcsak Magyarországot, hanem Ausztriát és a külföldet is érintik, megoldja. Míg Tisza hivatalában van, nem lehet az Ausztriával való gazdasági viszonyt és a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződések ügyét rendezni. Még a delegáció összeülése és ami a kritikus határidő közeledése miatt még fontosabb: a kvóta megállapítása sem lehetséges, mert a felelős kormány és a nélkülözhetlen parlamentáris kormány liányoznak.

Gróf Tisza István fanatizmusa által Magyarországnak, a monarchiának és a dinasztinának súlyos, többé jóvá nem tehető nagy kárt okozott. Hogy minden össze ne omoljon, ennek a kormánynak lehető leg-hamarabb el kell hagynia a helyét és egy, a többségben gyökerező koalíciós kormánynak kell az ügyeket átvenni. A koalíciós kormány programja befoglalhatik a feliratban.

Ez a program mérsékelt, lojális, őszinte és becsületes és biztosítja ennek az országgyűlésnek a tartamára úgy a parlament munkaképességét, mint a rendezett politikai és parlamentáris viszonyokat. Végzetes lenne, ha ez az uralkodó hozzájárulását nem nyerné meg. Minden komoly politikai feladata a fél-abszolutisztikus kísérletektől óvni, mert minél tovább marad kormányon az imparla-

mentáris Tisza-kabinet, annál nehezebb lesz a magyar válság megoldása és mennél tovább húzódik a megoldás, tisztán naptári okokból annál nehezebb lesz a kereskedelem politikai kérdéseknek a monarchia mindkét részének megfelelő módon való megoldása. Mennél kedvezőtlenebb módon intéztetnek el Magyarországra nézve a gazdasági kérdések annál több engedményt kell, hogy az ország hangulata lecsillapittassék, katonai téren követelni.

Tarka históriák.

Van nálunk egy jólelkű bohém fiú, aki törzsvendége Hauer Bercinek. Nem volt lakása s az éjszakáit egy fekete mellett az Angol királynő kávéházában virrasztotta végig. A főpincér előtt azonban úgy tűntette fel a dolgot, mintha álmatlanság gyötörné.

— Borzasztó, nem bírok aludni! . . .

Vince jóakarattal mosolygott. Az ő éleslátását nem lehet megcsalni. Mikor az ifjú másnap ismét panaszkodott s megkérdezte, nem ismer-e valami álmatlanság elleni szert, a főpincér így felelt: — De igen! Vegyen magának lakást!

Ribizli ur szörnyű papuskormány alatt nyög s ezt jól tudják róla az ismerősei. Titkon azonban meteorológiával is foglalkozik. Egy reggel találkozik a Dégenfeld téren egy barátjával és dicsekszik.

— Nem képzeled milyen vihar volt készülöben éjszaka . . .

— Igazán? Talán rosszkedvű volt ő nagysága, kedves nő?

Hetivásár sokasága süngött-forgott. Különösen a malacok irányában nyilvánult nagy érdeklődés a közeledő husvétra való tekintettel. Négyével-ötével visítgattak a kis négylábuak a szekerek előtt, de bizony szörnyen drágálták őket.

— Kicsi ez lelkem, eszem a zuzáját. A nagyobbjából adjon nekem, — zsörtölődik egy felsővárosi pirosarcu gazdasszony.

— Nincs pedig ebben személyválogatás — felel meg a sértődött tanyai asszony.

Az ügyvéd találkozik egy asszonnyal, akit a bíróság nemrég választott el férjétől ágytól és szizaltól.

— No hát, hogy van most?

— Hát most az az akasztófára való gazember a konyhában zabál s éjjel a kanapén döglök.

A százados Csokonai ünnep.

A Csokonai-kör százados Csokonai ünnepének rendezésére kiküldött bizottság tegnap délután 4 órakor Géressy Kálmán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen megjelentek: Szávay Gyula, Komlóssy Arthur, Oláh Károly, Boldizsár Kálmán, Tüdös János, dr. Vecsey Imre, Kardos Albert, Zoltay Lajos és Dicsőfi József.

Az értekezlet első tárgyát az elnökség azon jelentése képezte, hogy a Csokonai életrajzára kitűzött pályázat annakfolytán, hogy a beküldött 1 drb. pályaműnek a díj kiadható nem volt, meddő maradt. Az életrajzra új pályázat lesz kiírva.

Jelentette továbbá az elnökség, hogy Dr. Kardos Albert Csokonai verseiből olcsó kiadásban szemelvényeket állított össze, amely a költő legkiválóbb munkáit foglalja magában. Velős, és Csokonai életét és költészetét kitűnően jellemző bevezetéssel a kötetet szintén Kardos Albert látta el. A százados ünnepre ebből a kötetből 150 diszpéldányt készítenek, s a megjelent vendégek között emlékül fogják szétosztani. Ezenkívül Jankó János Csokonai arcképével ellátott művészi metszetű képe s levelező lapokat készít a Csokonai-kör megbízásából.

Az ünnep napját most már véglegesen május hó 21-ikére állapította meg a bizottság. Ez a nap vasárnapra esik. A vendégek fogadtatása 20-án, szombaton lesz.

Az ezután részleteiben is megállapított műsor csak kevésben tér el a januára tervezett ünnepély műsorától. Természetesen a színházi előadás — színészeink ekkor már

— Tudod-e, honnan jön az országot?
— Arról, vezetett az asszony nyugat felé mutatva.

— Tudod-e, hova megy?

— Nem. Ki tudná?

— Hát az országotja vagyok én. Jövök és megyek. Magam sem tudom, honnan és hová.

— Csak így magadban?

— Mellettem a két sánc, az jön mindig.

— Hát nincs se szeretőd, se feleséged...

— Nincs.

— Kár, mert derék legénynek látszol.

Fent valahol a szerszámraktáraknál hármas puskalövés dörrent. Nagy István felmozdult; vette is a csákányát. A többiek is felszedelőzködtek és beálltak dologba. Egy óra volt, a déli pihenés lejárt.

Az asszony összeszedte az ebéd maradványát, a kenyeret betette a takaróruhába és az ebéd vékájával a fején leindult a réten. Egy fordulónál azonban visszanezett. Nagy István is, a legény is éppen akkor fordultak vissza. A tekintetük találkozott. De összevillant a két ember tekintete is, hogy a domb megett eltűnt a Julis alakja.

— Én nagyon ébren alszom ám! szolt később Nagy István.

— Mint a nyul, meg a pásztor.

Ügyeljen mindenki a szeméire, hogy ne hová néz. Errefelé a sok ág még kivághatja.

— Hm! Mind a kettőt, vagy csak az egyiket? kérdezte a legény.

Ez olyan találós kérdés volt, hogy Bodnár Nagy István nem felelt rá semmit, de mind a kettőnek belé pirosult az orcája.

Ozsonnái nem történt semmi.

Akkor külön ültek le pihenni. Az idegen legény a munka helyén az oldal alatt heveredett le, Nagy István elment más felé . . .

Fent a bükkfák között egyszer csak megindult egy mázsányi nagy kő s nagy recsegéssel gurulni kezdett az alj felé. Akkorákat ugrott, mint egy bakkecske s mind nagyobbakat ugorva és mind nagyobbakat dobbanva rugta szét a törmeléket meg az elébe kerülő száraz ágakat. A legénynek csak annyi ideje volt, hogy az árokpárt alá lapuljon. A roppant bálvány ott bugott le fölötte és az országot közepéről egy nagy ivvel a patakba vágódott.

Nagy István később került egy kissé a munkához, mint a többiek. Mondták neki, hogy mi történt s mutatták a követ a patakban.

— Hát nagy gyümölcs, válaszolta egykedvűen. Itt csinos gyümölcsök teremnek a fán . . .

Mikor vége volt hat órakor a dolognak, melléje húzódott a legény, mert neki is volt mondani valója.

— Egy kő a délután megindult a hegyről, hé!

— A kő nem bazsarózsa. Nincsen neki gyökere. Annyi gyökere sines, mint egy gombának.

— Hát csak azért mondom, mert érték én a szóból is.

— Nincsen nekem veled semmi szóm.

— Hát?

— De eligazítani valóm aligha nem lesz.

— Állok elébe.

— No hát az Isten áldjon meg minden embert!

Azzal elváltak; a legény felfelé ment, Nagy István lefelé.

Másnap az asszony átszolt a sáncra a legényhez. Az embere fennebb dolgozott akkor, két domb is volt közöttük.

— Megvert ám kendéért. Nézze! De a legény nem válaszolt a szóra.

— Nézze kend már a karomat! Felgyűrte az ingét a könyökéig. A formás szép karjain bizonyos kék foltok estek. De a legény nem nézte.

— Az urad. Jussa van hozzá.

— Nem is uram az nekem, szolt Julis. A hangjában, ahogy ezt mondta, volt valami forróság. A legény most felnézett rá, aztán sebesen oda ment hozzá és megszorította a csuklóját keményen és haraggal.

— Hallod-e? Hadd, hogy én járjak utánad?

eltávoztán városunkból, elmarad s ehelyett ifjusági előadás lesz.

A műsor egyébként a következő lesz:

Máj. 20. szomb. I. Az irodalmi társaságok küldötteinek, s más meghívott vendégeknél fogadtatása a vasuti pályaudvar I. osztályú várótermében d. u. 6 óra 40 perckor. II. Fél 8 és fél 9 óra között a kollégiumi ifjuság előadása. III. Társasvaacorával egybekötött ismerkedési este előadás után az Angol-ki-rálynőben.

Május 21. vasárnap. VI. Ünnepi ülés az „Arany Bika” dísztermében d. e. 10 órakor, a melynek műsora: 1. Megnyitó beszéd: tartja Géresi Kálmán elnök. 2. A „reményhez” dal: éneklí a városi dalegyet. 3. Ünnepi költemény: írta és előadja Szabolcska Mihály. 4. Emlékbeszéd: tartja Tüdős János főtitkár. 5. Alkalmi költemény: írta és előadja Szávay Gyula. 6. Kardos Albert titkár jelentése az az élettrajzi pályázatról, s bemutatása a szemelvényes kötetnek és a Csokonai dallamok füzetének. 7. „A csikó-bőrös kulaeshoz” dal: éneklí a városi dalegyet. V. A szobor megkoszorúzása déli 12 órakor Csokonai-kertben. 1. a „Tihanyi echóhoz”, dal: előadja a Petőfi dalkör. 2. A szobor megkoszorúzása a Tud. Akadémia, Petőfi, Kisfaludi társaságok, s más küldöttségek részéről. 3. Himnus: előadja a főiskolai énekkar. VI. Déli 1 órakor a városi muzeum ünnepélyes megnyitása a volt gazdasági intézetben. VII. Déli 1 és fél órakor a Csokonai kiállítás megnyitása a kereskedő társulat dísztermében. VIII. D. u. 2 órakor társasbód az „Arany-Bika” dísztermében. IX. D. u. 5 órakor Csokonai sirjának meglátogatása. X. Este fél 8 órakor a székely lakodalom bemutatása a városi színházban.

Most már a további teendők ellátása a szakbizottságok feladata lesz, a melyeket részben újjászervezték. A bankett rendező bizottság elnökévé Komlóssy Arthur helyett, a kinek más irányu elfoglaltsága lesz, Tüdős János dr. főtitkár, a szállásoló bizottság helyettes elnökéül Szabó Kálmán tanácsost választották meg, a sajtó-bizottság elnöki tisztét pedig a lemondott Kardos Albert helyét Szávay Gyula fogja betölteni. A székely lakodalmat Oláh Károly és Kardos Albert fogják rendezni, míg az ünnepi ülésre szóló jegyek egyedül Kardos Albert titkár intézkedése alá jutottak.

A műsor összeállítása méltó keretben fogja bemutatni a Csokonai-kört az egész ország előtt.

H I R E K.

Uj regényünk.

Mai számunkban új regény közlését kezdtük meg; Címe:

A bűnös asszony

s kiváló írója, akinek már több munkáját élvezte a nagy közönség, — Radus álnév alá rejtőzik.

Uj regényünk bővelkedik a szenzációs fordulatokban s eszmei tartalma, — a nő lelkivilágának hű tükre remélhe-

tőleg utat tör magának a nagy közönség szívében s széles körben nagy gyönyörűséggel fogják olvasni a **bűnös asszonyt.**

— **A helyi vasut menetrendje.** Megírtuk, hogy a motorkocsik felmondták a szolgálatot és a kis vasut ismét 20—30 percenként közlekedik. Erre vonatkozólag a következő sorok közlésére kérték fel lapunkat: A nagyérdemű közönség rég óhajtott kívánságának akartunk eleget tenni, új 11 perces menetrendünk életbeléptetésével; azonban rajtunk kívül eső váratlan okok miatt nevezetesen, az ujonnan beszerzett motorkocsik némely szerkezeti hibák miatt felmondták a szolgálatot, így nem lévén elegendő járművünk nem tudjuk a menetrendet betartani.

Jelen sorainkban arra kérjük a n. é. közönséget méltóztasson némi elnézéssel lenni jelen helyzetünk iránt. A beállott zavart lehetőleg rövidebb idő alatt igyekszünk megszüntetni, hogy új menetrendünket mielőbb megvárthassuk. *Debreceni helyivásut igazgatósága.*

— **Rablótámadás a mikepércsi országúton.** Takács György böszörményi lakos a vásárra jött be Debrecenbe. Végzte a Hunyadi-utcán lévő „Német Mátyás”-féle vendéglőben hozta össze ismeretlen támadójával, akinek asztalához letelepedett. Az ismeretlen támadó kicsalta áldozatát a mikepércsi országútra, a hol mindenéből kifosztotta. A rablótámadás előzménye az volt, hogy a vendéglőben Takács ismeretséget kötött támadójával, a ki a rablók szimatolási érzékével megsejtette, hogy Takácsban alkalmas hal került a hálóbá. Bizalmas beszélgetés után az ismeretlen felajánlotta éjjeli szállásul saját lakását Takácsnak, a mit az örömmel elfogadott. Éjféli után lehetett, mikor mindketten elhagyták a vendéglőt. Átmentek a vasuti hidon, s a sorompó felé tartottak, a hová mint az ismeretlen mondta, már nem messze van a lakása. Mikor elhagyták a sorompót, az ismeretlen torkon ragadta az öreg Takácsot, a földhöz vágta s folytogatta mindaddig, míg az öreg eszméletét el nem vesztette. Ezután gyakorlott kézzel kikutatta az öreg zsebeit, s a talált zsákmánnyal, 78 koronával, ami az öreg egész vagyonszáját képezte, villámgyorsan ellillant. Takács, mikor eszméletre tért, bemenekült a városba és reggel jelentést tett a rendőrségnél. A nyomozás megindult, s a mint értesülünk, Varga József és Sós Mihály csendőrszervezők már nyomában is vannak a vakmerő támadónak. A mint pedig a déli órákban értesülünk, Takács támadóját a csendőrségnek már sikerült is elfognia. Az illető Pap Sándor foglalkozás nélküli debreceni lakos, a kit a csendőrség már kihalgatott. A csavargó teljes beismerésben van. Az elrabolt hetvennyole koronából mindössze 2 korona és néhány fillért találtak meg nála, — a többi pedig különféle mulatóhelyeken elverte. — A csendőrség Papot átkísérte az ügyészséghez.

— **A zászló-avatási ünnepély.** A hazafias debreceni főiskolai ifjuság zászlaját fényes ünnepségek közt május hó 7-én fogják felavatni. A főiskola ifjusága által kikül-

dött rendező-bizottság hét hónap óta szakadatlanul permanenciában van és a legnagyobb odaadással és buzgalommal fáradozik a siker érdekében. Ez a fáradozás érthető, mert hisz a főiskolai ifjuság ezzel mintegy dokumentálni akarja ország-világ előtt, hogy igenis, mind komolyságát, mind hazafiságát tekintve, a debreceni ifjuság megérdemli, hogy főiskolája egyetemmé avattassék fel. Ott, a hol a hazafiság és a komoly célok felé való törekvés oly mély gyökeret ver az ifjuság szívébe, s a hol a nemes gyönyörűségeket komoly céltudatos munkával kötik össze, a tudománynak olyan vára is bátran emelhető, mint a minőnek az egyetem tekintetik. A főiskolai ifjuság megtesz mindent. Most már Debrecen közönségére hárul a feladat, hogy erkölcsi és anyagi támogatásával emelje az ünnepély fényét és bizonyítsa azt is, hogy a harmadik egyetem felállítását ő is kívánja. A mi egyébként az új lobogót illeti, az Zádor Lajos utóda, Molnár Ferenc cég munkáját fogja díszíteni. A zászló egyik oldalán Debrecen város címere lesz kihimezve ezzel a felirással: „A debreceni ev. ref. főiskola ifjusága — 1905 május 7. A másik oldalán pedig cserkoszoruba illesztett biblia — ráhelyezett karddal, — s felette ez a felírás: „Istenért, Hazáért, Szabadságért”. A zászlószegeket, amelyek már a napokban készen lesznek, Löfkovits Arthur ékszerész készíti. A zászlóanya — mint tudvalévő — Báró Bánffy Dezsőné lesz, az ünnepély díszelnökéül pedig a bizottság Kossuth Ferencet, Thaly Kálmánt, Kiss Aront, az ősz püspököt és más notabilitásokat is felkért, a kik örömmel vállalkoztak a felajánlott tisztség betöltésére, s természetesen megjelenésüket is kilátásba helyezték. Reméljük, hogy az ünnepély lefolyása méltó lesz Debrecen hazafias ifjuságához!

— **Debrecen mult évi zárszámadása.** Debrecen város mult évi zárszámadásának egybeállításán már régebben dolgozik Roncsik Lajos főszámvevő. A zárszámadás munkálatait a jövő héten fejezi be a főszámvevő és beterjeszti erre vonatkozó jelentését a tanácshoz.

— **Községi iskolaszéki ülés.** Debrecen községi iskolaszéke ma délután 3 órakor Kovács József polgármester elnöklésével ülést tart.

— **Portómentes levelezés.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter leiratban tudatja az ev. ref. egyházkerületi hatóságot, hogy a pénzügyminiszter a tanítók fizetésének állami kiegészítése és tanítói korpótlékok ügyében történő levelezésekre az összes felekezeti iskolák iskolaszékeinek portómentességet engedélyezett.

— **Letartóztatott szerelmespár.** A fővárosi rendőrség egyik budapesti garni szállodában letartóztatta Filipolics Amáliát és Sajáber Miklóst, aki Belgrádból szöktek Budapestre. miután onnan Filipovics műkertészről 16,000 frank készpénzt és nagyobb mennyiségű ékszert elloptak. A szerelmes pár ellen maga Filipovics műkertész a leány édesapja tett feljelentést, a kítől a pénz és ékszereket a saját leánya lopta el udvarlójával. A leány azt állítja, hogy a pénz és ékszerek az ő tulajdonát képezik. Mindazonáltal szerelmeseivel együtt fogva tartják őket.

× **Takarítónő** kerestetik. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Legszebb férfi divat ingek
készen és mérték szerint

2 forinttól 2
feljebb

FEKETÉNÉL.

Sugár Aranka távozása. Ma este utazott el Sugár Aranka Debrecenből, hogy megkezdje működését Moly Tamás Kecskeméti igazgató társulatánál. Nehezebb esett a válás a művésznőnek, de nehezebb esik a debreceni közönségnek is, amelynek annyi feledhetetlen estét szerzett ragyogó művésztével. Mesés terjedelmű, kitűnően iskolázott koloraturáját nehezen fogjuk nélkülözni és mindig örömmel gondolunk vissza Sugár Arankára. Reméljük, hogy nem örökre vesztettük el őt, aki művészi egyéniségével és hivatottságával mindenképpen kiérdemelte a debreceni közönség osztatlan szeretetét.

Színházi hírek. Kedden kerül először színre Schönan és Kadelburg 3 felvonásos vígjátéka „A polgármester ur.” melyet Zempléni P. Gyula magyarított. A vígjáték főbb szerepei a következők: Kovácsné polgármester — Krémer Jenő, Ilona, felesége — Ebergényiné, Agota — P. Menszáros Margit, Piroška — Rományi Mária, Gyuri — Halász Alfréd, Gírlfalvi — Iványi Antal, Szeberényi Otto — Csontos Gyula, Solymár — Szalay Károly, Kalmár Zsófi — Krémerné.

REGÉNY-CSARNOK.

A bűnös asszony.

Eredeti regény. Irta: Rádus.

I.

Csendes, otthonos kis szoba az, mely a félfényvilágítás mellett oly barátságosan hívogatja az idegent. Butorzatának alapszíne csaknem fehér, mely kellemes összhangban van a leeresztett függönyökön átsűrűdő gyérvilágossággal. A falakon szebbnél-szebb olajfestésű tájképeken a hegyes vidékek isteni panorámáinak egy-egy kis részlete megörökítve. A nagy álló tükör consolján apró esecsebecsek, porcellán figurák, egy nő és egy férfi, kik a márványlap ellenkező oldaláról nézik sóvárogva egymást. Aztán egy ifjú leány mosolyogva kínál kosarából valamit: ez a gyufatartó. Egy ifjú ismét hátán cipeli a szivarokkal megrakott s jó lelkiismerettel rábizott hordót, melyet ugyis megöriz mellette az a féligmeddig szunyókáló bronzkutya. De odább az a sphinx is nemcsak a maga hamutartójára ügyel, hanem dühösen nézi az oroszánt, mely vele átellenben oly méltóságos közönnyel viszonzozza a villámzó tekintet; jó szerencse, hogy nem rohanhatnak egymásra s nem kezdenek borzasztó élet-halál harcot, mert közöttük egy virággal telt kosár van s a virágok egyikének kelyhéből szivná a mézet egy arany pillangó, ha a virág is, meg ők is elevenek, élők volnának.

Az egyik szegletben íróasztal áll felszerelvényeivel. Papírtartójában elefántosont levélpapír, tintatartója ezüst műemkek, aranyporzóval, korall agancs tolltartóval; a papírvágója török handzsár, nyomtatója pompeji mozaik.

A falak tapétáihoz hasonló perzsa szőnyeg fedi a padolatot.

Jólét, gondtalan élet, boldogság jelét mutatja itt minden tárgy. Mintha megelevenednék az egész szoba, mintha minden kis porcellán figura beszélne s mondaná: nézd itt ezt a kicsiny, aranyos puha fészket; egy emberpár boldogságának tanyája ez! Mintha a sphinx és oroszán féltékenykednének egymásra, hogy egyiküknek itt kell hagyni ezt a szép világot. Mintha az íróasztal kincsei, a képek ott a falon, mind-mind azt mondanák: úgy-e szépek, csinosak, kecsesek vagyunk mi, még a legkisebb is közöttünk? Úgy-e milyen nagyszerűen összeillünk egymáshoz? Szerető férfi keze válogatott ki s rendezett el bennünket; annak a gyöngéd figyelme jelölte ki számunkra a helyet, az ő szemének tetszett ez a pompa itt. S mégis...

Az ottomán párnájára leborulva nyugszik egy nő, félig fekvő, félig ülő helyzetben és sir. Haja összekuszáltan leborulva, hullámosan siklik végig kebelén le a földre. Egyszer-egyszer végighúzódik az erős indulat-roham alatt s előtör szakgatott zokogásának hangja. A felsőtét szoba mozdulatlan esődjében, oly megdöbbentően hangzik a fájdalom szava. A derült boldogság számára készítették el e helyet s az élettelen tárgyalmaz csak azt mosolyogja, vissza, ha bánat veszi is körül.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG.

A Gresham biztosító társaság visszavonul. Budapesten a Ferenc József-téren még folyik annak a magyar nyelvi palotának az építése, amelynek az építkezés megkezdésekor azt a hivatást szánták, hogy a „Gresham” biztosító társaság hivatalos helyiségeit foglalja magába. Egy év óta tart már az építkezés, egy második évbe fog kerülni, míg a palota elkészül, s mire készen lesz, a „Gresham” hivatali helyiségeiből elegáns urasági lakások lesznek. Mert bizony akkor már nem lesz „Gresham”-társaság Budapesten. Visszavonul az teljesen Magyarországból. Visszamegy Londonba, hogy visszaszilyedjen teljesen arra a nivóra, a melyen felül odahaza sohasem adott emelkedni. — Angliában mindig tizedrangú szerepe volt és a kontinensen is csak mesterségesen földuzzasztva tudta magát észrevétni. A csillogó fényes szappanbuborék föl pattant és csak egy vizesebb marad meg. A bomlás proceszusának, a mely már esztendő óta tart, első látható jelensége Feld Kálmánnak, a Gresham magyarországi vezérigazgatójának visszavonulása. A társaság ma publikálta hivatalosan a vezérigazgató lemondását. A mi ezután következik, az már nem fog sokáig késni. Londonban már megalakult az a konzorcium, a mely a Gresham üzletét kellő tőkével átveszi és eleget tesz ama új angol törvény rendelkezésének, a mely megkívánja, hogy minden külföldön is működő társaság angol értékekben is ugyanannyi tartalékot mutasson ki, mint a mennyit az egyes országok a maguk értékpapírjaiban kívánnak. És ez az a köszirt, a melyhez ütődve, a Gresham hajója léket kapott. Ezt a feltételt nem tudja teljesíteni és ezért kénytelen nemcsak Magyarországból, de az egész kontinensről visszavonulni. A francia Gresham már likvidál is és ennek példáját követni fogják egymásután a többi országokban is a Gresham kirendeltségei. Fényes paloták még nem elégségesek ilyen magyar nyelvi üzletek vezetéséhez.

Hitelszövetkezetek kongresszusa.

Az önállóan működő hitelszövetkezetek országos köteleke vasárnap délelőtt kongresszust tartott a budapesti kereskedelmi és iparkamarában. A kongresszuson Münich Aurél elnökelt: a kereskedelemügyi minisztert Sztéryni József miniszteri tanácsos képviselte. Münich Aurél elnöki megnyitóbeszédében utalt arra, hogy a kongresszus célja a Nagy Ferenc-féle szövetkezeti törvényjavaslat megvitatása. Az előadások sorozatában elsőnek Rotter Lajos hosszabb előadás kapcsán határozati javaslatot terjesztett be, melyben hibáztatja, hogy az önálló szövetkezetek törvényes retorzió által elnyomatnak. A kifejlődött vita után a kongresszus elhatározta, hogy tizenöt tagú bizottságot küld ki, melynek feladata lesz a Nagy Ferenc-féle szövetkezeti törvényjavaslatot átdolgozni és a kormányhoz intézendő feliratot megszerkeszteni. Végül elhatározták,

hogy az összes határozati javaslatokat a felirat szerkesztésével megbízott bizottsághoz utalják.

A tegnap délelőtt folytatott tanácskozásán a tegnapi határozati javaslat fölött megindult vita után Bochor Károly dr. egyetemi tanár terjesztette elő a szövetkezeti tanács alakítására vonatkozó határozati javaslatát, melyet a kongresszus Kelemen Jakab dr. és Mautner Adolf hozzászólása után elfogadott. Azután Auer József terjesztett elő határozati javaslatot a kongresszusok állandósítása dolgában. A kongresszus ezt a javaslatot is magáévá tette s végül megalakította azt a tizenöttagú bizottságot, amelynek hivatása lesz a kormányhoz intézendő felirat megszerkesztése és a Nagy Ferenc-féle törvényjavaslatnak átdolgozása. — Ezzel a két-napos kongresszus véget ért.

Nyerstermények. A lefolyt hét igen jelentős változást hozott a nyersbőr üzlet helyzetében. — Amint tudva van marhabőrök jegyzése természetellenesen magas pontot ért el és a reakció már is bekövetkezett. Az összes külföldi árverésekről árhanatlast jelentettek, ezek a mi piacunkon még fokozottabb mértékben jutottak érvényre. A lefolyt héten Debrecenben megtartott országos vásár igen jelentékeny áresést hozott, amennyiben a vásáron megjelent timárok és kereskedők az eddigi árak ellen tiltakoztak és száraz bőrkért 180—185 koronánál magasabb árt fizetni nem akartak. Pittlingek ennél körülbelül 20 koronával többet hoztak. Piacunkon e cikk irányzata szintén lanyhább irányzatot követnek. A lefolyt héten I. a fejnélküli bőrkért 460. koronát fizettek 100 kilóért. Lóbőr: Az, hogy az orosz vevők elmaradtak piacunkról és a német gyárosok sem mutatnak már érdeklődést, erősen érezteti hatását e cikk irányában. Ma jó téli árúként minőség és vidék szerint 23—28 koronát fizetnek páronként. Juhbőrökben az olesóbb jegyzések mellett élénk üzlet fejlődött ki. Több waggon a való szállított a külföldre is 80—90 korona mellett klg.-ként 2. százalék. Báránbőr: Új áru iránt élénk érdeklődés nyilvánul és általában azt hiszik, hogy úgy a fehér, mint a fekete bőrök a tavalyinál valamivel magasabb árt fognak elérni.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

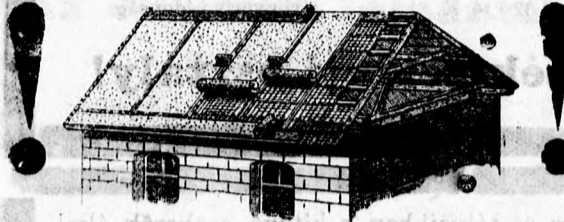
Április 18. A sertésüzlet irányzata tartott

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 130—131 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 136—137 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 136—137 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 136—137 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 136—137 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 132—133 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbia: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 135—136 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 133—134 fillérig. Könnyű (páronként 260 kilogramm terjedő súlyban) 131—132 fillérig.

Sertésleltétel: 1905. április 17. napján volt készlet 25441 darab. — 1905. április 17. napjára felhajtott 631 darab. 1905. április 17. napján elszállított 698 darab. 1905. április 17. napján maradt készletben 25.484 darab. — A hízott sertésüzlet irányzata szilárd.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarettek hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Biehn-féle Asphalt-fedőlemezek,

Kerti szerszámok, Kerti padok, Takaréktűzhelyek, Konyhai felszerelések, Szőlőpermetezők, Olcsó Fészkelőházikók

SESZTINA LAJOSNÁL,

Debrecen, Piac-utca 23. szám.

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ

SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLÉKELVE VAN!

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régiónak bizonyult házi szer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvényél, oszónál és meghűléseknél bedöröslésképpen használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten. Richter gyógyszerárak és „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstr. 5 nos. Mindennapi szétküldés.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítő szer gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1 lit. ü. 2 K. 60 fill.-ért
1 „ 4 80 „

Rendkívüli árak!

Gyári raktár a legújabb Fekete, Színes és Csipke Napernyőkből

Bosznay J. és Társa
Debrecen, Kossuth-utca 5.

A nálunk vásárolt Ernyőket ha netalán azok egy éven belül elszakadnának, teljesen díjmentesen huzatjuk át!

Feltűnő olcsó árak!

Megbízható cégek

- Békés Lajos** uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.
- Sírkövek** legolcsóbban kaphatók a **Debreceni kőipar vállalatnál** Piac-utca 56.
- Killer Ede** egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.
- Fényképészeti cikkek gyári árban a **Schwartz-féle** pipaüzletben kaphatók.
- Gőzmosóda** Széchenyi-u. 42. Telefon 323.
- Fűtőca 4. sz. alatti bazár** és porcellán üzlet e hó végével megszűnik, az áruk olcsón árusítatnak.
- Lebovits Zsigmond** Kossuth-utca 6. ajánlja a legszebb és legdivatosabb cipőit, mérték után!
- Arany-, ezüst-ékszerek** készítésére legmegbízhatóbb **Szöke Dániel** ékszerész, **Csapó-utca 28. sz.**
- Ügyes monogram-himzönőket** keres **Kardos László** üzlete Debrecen, Kossuth-utca 9.
- Komáromi M.** műhangszerkészítő és kereskedő Debrecen, József kir. herceg-u. 2.

Eszaknémetországi takarmányrépa magvak,

francia lucerna, veresvirágu lóhere és Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak megérkeztek s a legjutányosabban árusítatnak

Mayer Jenő

fűszer- és csemege-üzletében,
Debrecen, Piac- és Széchenyi-utca sarok.

Megérkeztek !!

a tavaszi idényre a legújabb **Női divatszövetek, Gyapjú és bordúros De-lainek 50 krtól feljebb, Bluse selymek, Divatos ruhadszék, Cspikék, szalagok és belés-árak**

Szabó Lajos Fiai cégnél
Debrecen, Rózsatér.

Tóth Gyula
vaskereskedő
Debrecen, Piac-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi idényre kertészeti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket; kerti vasbutorok, **gyermek kosok**, fürdőkádak, jégsekrények, vas- és rézbutorok, peronospora és kerti feskendők, minden vas- és fémiparhoz való szerszámok, **tűskés kerítés huzalok**, építkezésekhez **vasgerendák**, vas-, porcellán-kályhák, utóbbiakhoz **multiplicátor (hőfejlesztő) betétek**.
Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Nem ámitás, de mindenki meggyőződhetik

FRANK REZSŐ Debrecen legnagyobb ruhaáruházáról

(Bika szálloda mellett)

hogyan ezen óriási vállalattal senkisémmel versenyezhet!

Tavaszi férfi felöltő 17 K.	Angol ujdonság felöltő 30-36 K.	Legjobb Francia kamgarnból Ujdívatu kamgarnból 18-20 K.
Elegáns kiviteli 20-22 K.	Viselő férfi öltöny 14 K.	30-32 és feljebb. Gyermek öltöny 5 K.
Különlegesség különféle színben 24-28 K. és feljebb.	Jó Cheviot öltöny 16-18 K.	Növendék öltöny 10 kor. (3-10 évesek részére).
	Gyönyörű gangarn többféle új divatu színben 20-26 K.	14-től 18 éves ifjak részére. Tartós cheviotból 6-7 K. Gyönyörű ujdonság.

Óriási szövetraktár! Külön mértékszerinti osztály!

Tökéletes kutszivattyuk,

kerti-feskendők, uthengerek, ülőpadok, asztalok, minde építkezési vasöntemények, legjobbnak elismert

Borsajtok és szőlőzúzó

minden közvetítés kizárásával, költségmentesen, helyben

első kézből, jutányosan

csakis gyártelepünkön vásárolhatók!

Gőzüzemre berendezett, legjobb munkagépekkel ellátott vas- és rézöntőnk, gépmunkáló-, kazán- és kovács

műhelyeink -- egyes osztályaikban s kitűnő szakmunkások által vezetve -- a mai előhaladott gépészetnek minden ágát művelik: **Eszterga- és gyalumunkák 2 m. átmérőig végeztenek Gazdasági- és iparigépek szakszerűen olcsón javítanak Gőzhengerfurások -- a gépek leszerelése nélkül -- vidéken is teljesítettek!!!**

Gépalaktrészek -- bármely anyagból valók -- helyben állítatnak elő. Elég az ócska darabok beküldése, hogy helyettük pontosan munkált új darabok szállíttassanak.

A t. gazdaközönség e nemű szükségleteivel nincs kizárólag a fővárosra utalva, itt **több figyelemmel, gyorsan és jutányosabban lesz kiszolgálva** -- s csak érdeke ellen vét, ha a hazai iránti bizalmatlanságból fentiekre meggyőződést szerezni nem kívánna. -- Szolgálatkész tisztelettel

Debreceni vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia végén, a hadházi utcában. -- (Sürgöny és levélcím: Vasöntőde, Debrecen.)

A temesvári „Jurul” cipőgyár részv.-társ. főraktára.

Kiváló minőség! Dus választék!

Frt 2⁵⁰ Férfi cugos cipő mindennapi használatra sima vagy betétes.

Frt 3 Férfi füzös cipő, igen tartós.

Frt 4²⁵ Férfi cugos cipő, erős box bőrből.

Frt 4⁵⁰ Férfi füzös cipő, erős box bőrből.

Frt 5⁵⁰ Férfi füzös cipő, Chevreau bőrből, Goodyear varrott

Debrecen,

Piac-utca 48.

Szent-Anna-utca sarkán.

Különlegesség valódi Goodyear varrott világcipő.

A jelenkor elismert legjobb cipője.

Kizárólag Magyar gyártmány!

Frt 2⁴⁰ Női cugos cipő, igen erős.

Frt 2⁸⁰ Női füzös cipő, erős, fekete vagy színes bőrből.

Frt 3 Női gombos cipő, erős, fekete vagy színes bőrből.

Frt 3⁷⁵ Női füzös cipő box bőrből. Elegáns!

Női fél kivágott és spanglis cipő nagyon olcsó árban.

Olcsó áraink feltűnést keltenek!

Heti gyártás 15000 pár cipő!

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.